

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

DIREKTORAT ZA SOCIALNE ZADEVE

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 18

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Komisija za droge

Preprečevanje uporabe prepovedanih drog med mladimi na področju socialnega varstva;

Na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti že vrsto let posvečamo pozornost različnim oblikam zasvojenosti, v zadnjem obdobju tudi preventivnemu delovanju.

Temeljna vsebinska in normativna izhodišča za obravnavo socialnih stisk in težav uporabnikov, med njimi tudi mladih, so zapisana v:

- Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva, za obdobje 2013–2020 (ReNPSV13–20, Uradni list RS, št. 39/2013)
- Resoluciji o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog (ReNPPD14-20) ter
- Akcijskem načrtu na področju drog za obdobje 2017-2018, ki daje poudarek zagotavljanju celostne obravnave za različne ciljne populacije (mladostniki, družine, starejši uporabniki, osebe po prestani kazni zapora, osebe s pridruženimi težavami v duševnem zdravju) v okviru storitev in programov na področju zasvojenosti.

Ključni cilji, ki jih Resolucija (ReNPSV13-20) zasleduje, so: zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti socialno ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva, izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov ter izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči s povečanjem učinkovitosti upravljanja in vodenja izvajalskih organizacij, povečanjem njihove avtonomije ter upravljanjem kakovosti in zagotavljanjem večjega vpliva uporabnikov in predstavnikov uporabnikov na načrtovanje in izvajanje storitev.

V okviru mreže javne službe na področju socialnovarstvenih programov Resolucija določa tudi okvir za razvoj mreže programov na področju zasvojenosti, ki so namenjeni uporabnikom prepovedanih drog in osebam, ki so se znašle v socialnih stiskah zaradi alkoholizma ali drugih oblik zasvojenosti (motnje hranjenja, spletne aplikacije, igre na srečo ipd.). Na področju socialnega varstva tako dajemo poudarek razvoju preventivnih, informacijskih, svetovalnih programov, programov telefonskega svetovanja, programov koordinacije, podpore ter izvajanja pomoči in samopomoči, programov zmanjševanja škode, dnevnih centrov s terenskim delom, nastanitvenih in terapevtskih programov, reintegracijskih in aktivacijskih programov.

Strokovne aktivnosti, namenjene reševanju socialne problematike, povezane z uporabo prepovedanih drog, se izvajajo v okviru javne službe (62 centrov za socialno delo) ter v okviru zasebnikov in nevladnih organizacij, ki izvajajo socialnovarstvene programe. V okviru dopolnilne mreže pomoči pa se izvajajo socialnovarstveni programi, ki jih ministrstvo letno nadgrajuje.

V okviru MDDSZ smo pričeli z vzpostavljanjem programov pomoči na področju obravnave in preprečevanja zasvojenosti že v letu 1996, intenzivneje pa po letu 2001. V obdobju od 2001 do 2017 je bilo izvedenih že 17 javnih razpisov in sicer za vsako koledarsko leto posebej. Pred sprejemom novele ZSV-ja smo sofinancirali programe kot enoletne in večletne (sofinanciranje za 5 let), po noveli ZSV-ja, v letu 2017, pa za obdobje 7 let. Po sprejemu Pravilnika o sofinanciranju socialnovarstvenih programov (Ur. list št.70/11.11.2016) se programi delijo na javne, razvojne, eksperimentalne in dopolnilne socialnovarstvene programe. Ministrstvo sofinancira programe na podlagi javnih razpisov, ki določajo višino in obseg sofinanciranja v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi za posamezno koledarsko leto.

V letu 2017 smo sofinancirali 30 socialnovarstvenih programov na področju preprečevanja zasvojenosti s prepovedanimi drogami s številnimi podprogrami, ki ponujajo širok spekter pomoči za uporabnike v različnih fazah uživanja prepovedanih drog kot so; visokopražni programi, ki vključujejo informacijske programe, dnevne centre, terapevtske skupnosti,

reintegracijske programe ter nizkopražne programe, ki vključujejo dnevne centre, zavetišča za uporabnike prepovedanih drog, varne hišo za uporabnice drog ter programe terenskega dela. Programi so bili financirani v skupni višini 3,7 mio eur (66%), ostala sredstva so bila zagotovljena s strani lokalnih skupnosti (14,6 %), Fiha (4 %), donacije (0,5 %) ocenjeno prostovoljsko delo (2%). ipd. Med sofinanciranimi programi namenjamo cca 50 % visokopražnim programom, 35 % nizkopražnim programom in 15 % preventivnim programom. Število uporabnikov v letu 2016; v visokopražne programe vključenih cca. 3116 oseb, od tega 443 mladoletnih, nizkopražni programi 10.374, od tega 414 mladoletnih, v preventivnem programu, ki ga izvaja Zduženja Drogart pa 8.094 mladostnikov. V zadnjem obdobju je usmeritev ministrstva, da se v obravnavo otrok in mladostnikov, ki se srečujejo s stiskami, vključujejo tudi svojci.

Poleg zgoraj omenjenih programov smo na področju socialnega varstva razvili tudi mrežo 25 preventivnih programov za pomoč otrokom v stiski, ki vključujejo otroke in mladostnike med 6-imi in 18-letom starosti. Ti programi delujejo v obliki dnevnih centrov za otroke in mladostnike, v obliki informativnih pisarn, svetovalnic in delavnic. V programih dnevnih centrov je otrokom in mladostnikom se zagotavlja: opremiti otroke z novimi znanji, veščinami in kompetencami, izkustvo pozitivnih izkušenj in samopodobe, uvaja varovalne dejavnike v uporabnikovo življenje, viša se prag obvladovanja sposobnosti in psihične odpornosti, zmanjševanje socialne izključenosti, večanje učne uspešnosti, informiranost in zagovorništvo ipd.

V okviru delavnic se podobni cilji zagotavljajo na način pretežno strukturirane oblike skupinskega dela. Uporabniki so lahko vključeni z različno stopnjo intenzivitete, izvajalci programa so večinoma namensko usposobljeni. Delavnice se v glavnem izvajajo na osnovnih in srednjih šolah. Delavnice so v glavnem splošno preventivne. V takšno obliko pomoči je vključenih cca 11.000 otrok in mladostnikov. Za delovanje le-teh namenjamo sredstva v višini cca. 1 mio eur.

V socialnovarstvenih programih na področju prepovedanih drog je bilo v letu 2017 na voljo 175 ležišč (cca 120 ležišč – visoki prag in 55 nizek prag), ki so omogočale nastanitev uporabnikov.

Za ustrezno obravnavo mladostnikov, morajo biti zagotovljeni ustrezni pogoji in posredovanje specifičnega znanja strokovnjakov s področja zasvojenosti. Zato si bo MDDSZ tudi v bodoče prizadevalo za zagotovitev potrebnih normativnih, tehničnih in materialnih pogojev za strokovno obravnavo mladostnikov, izobraževanje strokovnih delavcev s tega področja in za zagotovitev enakih možnosti pri njihovi obravnavi in njihovem ustreznem vključevanju v družbo.

Vizija za naprej; :

- Vzdrževanje obstoječe mreže s poudarkom na programih za mladostnike;
- Širitev socialnovarstvenih programov v okolja, kjer le-teh še ni;
- Okrepitev mreže s podpornimi programi – aktivacijskimi programi;
- Povezovanje različnih programov v posameznih okoljih.

Pripravila:
Marjeta Ferlan Istinič